

Hevosen kanssa -julkaisu 9/10

Hevonen ei anna kengittää. Miten tilannetta voi helpottaa? Voiko kengitysongelman ratkaista rauhoittamalla hevosen nykyaikaisilla kevytrauhoitteilla, hevuskouluttaja Mia Jurvala?

Ensimmäisenä on järkevää selvittää mikä ongelma oikeasti on. Mikä on se hetki, joka käytöksen laukaisee. Onko se naulan lyönti, kengityspakki, kengittäjä, metallin kilinä, takominen, jalkojen laittaminen ihmisen jalkojen väliin, jalkojen nostaminen... On turha kouluttaa hevosta naulaamiseen, jos sen paniikki laukeaa kengityspakin äänestä.

Hevosen rauhoittaminen on nykyisin varsin helppoa, koska lähes kuka vaan saa suuhun laitettavan geelin ja voi sen itse hevoselle antaa. Minun mielestäni rauhoitteissa on muutama asia, jotka kannattaa huomioida kun tekee päätöksiä kouluttamisen ja rauhoittamisen välillä.

Tutkimuksissa on saatu viitteitä siitä, että rauhoite lamauttaa hevosen fysiikan, mutta mieli pelaa ennallaan. Tutkimuksia on kuitenkin tältä kannalta vähän. Tätä voisi karrikoidusti verrata ihmiseen leikkauspöydällä, joka tajuaa kaiken mitä tapahtuu, mutta ei pysty reagoimaan, sanomaan, että olen hereillä. Rauhoite ei myöskään ole kipulääke, eli mikäli kengitysongelmaan liittyy kipu, se on siellä olemassa edelleen, hevonen ei vain voi siihen reagoida.

Toinen asia on se, että hevonen ei rauhoitteen aikana luultavasti opi mitään toivottua käytöstä. Tai vaihtoehtoisesti oppii vaikkapa pelkäämään ihan hirmuisesti. Jos hevosella on huono tasapaino tai kipu, rauhoite ei sitä poista. Jos hevonen ei osaa nostaa jalkojaan, ei rauhoite opeta sitä. Jos hevonen pelkää, ei rauhoite vie pelkoa pois, se vain estää reagoinnin.

Kun hevonen on hereillä, se varoittaa aina eleillään ennen suurempaa reaktiota. Ennen potkua se on jo monella tapaa antanut vinkkiä, että kohta aion puolustautua isosti. Rauhoitettuna hevonen saattaa reagoida hyvin primitiivisesti ilman ennakkovaroitusta. Ole kuullut turhan monia tarinoita siitä, että rauhoitettu hevonen on täysin odottamatta potkaissut kengittäjää käteen tai jalkaan. Tästä syystä moni kengittäjä kieltäytyy kengittämästä rauhoitettua hevosta.

Haluan nyt korostaa, että rauhoittaminen on ehdottoman tärkeää vaikkapa eläinlääkärin työssä, jotta hevonen pystytään kaikille osapuolille turvallisesti ja laadukkaasti tutkimaan ja hoitamaan. Koen vain, että rauhoitteeseen on alettu turvautumaan liian helposti jopa hämmentävissä tilanteissa, kuten nuoren, hiukan villin hevosen ratsutuksessa... Kyllä, olen itse tilanteen nähnyt.

Teen aika paljon töitä näiden ongelmien parissa ja aika nopeasti hevoselta saa viitteitä siitä, onko kyseessä opittu käytös, pelko vaiko kipu. Koulutus etenee tietenkin sen mukaan mikä vaihtoehtoista on todennäköisin.

Kengittäjiä joskus moititaan siitä, että ovat äreitä tai jopa väkivaltaisia hevosille kengityksen aikana. Väkivalta ei ole koskaan hyväksyttävää, mutta totuus on kuitenkin se, että kengittäjälle ei kuulu hevosen opettaminen käyttäytymään kengitystilanteessa. Se vastuu on aina omistajalla. Kengittäminen on työnä erittäin raskasta fyysisesti. Mikäli hevonen riuhtoo, nyhtää, heiluu, nykii, painaa, ei ole ihme, että

kengittäjällä loppuu maltti. Syy ei ole hevosen, eikä kengittäjän. On omistajan vastuulla kouluttaa hevonen sellaiseksi, että kengittäjät, hierojat, lääkärit ym voivat tehdä työnsä turvassa ja rauhassa.

Kaikkea ei tarvitse osata itse, eikä monen asian opettaminen edes ole järkevää, jos omat taidot ovat puutteelliset. Lopputuloksesta tulee helposti vielä pahempaa. Hevosen käytöksen kouluttamiseen ja kunnan kouluttajan hankintaan kannattaa ehdottomasti satsata! Se näkyy lopulta säästönä hermoissa, ajassa ja rahassa.

Miasta ja juttusarjasta:

#yhdessä -hengessä SRL Häme julkaisee kirjoituksia hevosen käsittelystä ja hevosen kanssa harrastamisesta. Vastaaja on hevoskouluttaja Mia Jurvala, joka on aluejaoston jäsen. Hevosen hyvinvoinnin edistäminen on yksi aluejaoston tehtävistä.

Hevoskouluttaja Mia Jurvala on kouluttanut ihmisiä ja hevosia jo 25 vuotta. Hän on erikoistunut kouluttamaan hevosia, joiden käytös aiheuttaa murheita tai vaaratilanteita. Paras lääke on ennaltaehkäisy, siis Mia järjestää hevosenkäsittelykursseja omistajille ja harrastajille ja kouluttaa muita kaltaisiaan ammattilaisia. Hän on peruskouluttautunut Ypäjällä (Hevostalouden perustutkinto/kasvatus, Kengittäjän perustutkinto, Tallimestarin erikoisammattitutkinto) ja käynyt lukuisia kursseja hevosen mielestä, oppimisen lainalaisuuksista sekä opiskelee paraikaa psykologiaa avoimessa yliopistossa.

Aiemmin julkaistu

1/10 On käyty paljon keskustelua onko ihmisen oikeus ylipäätään harrastaa hevosella.

2/10 Kerro hevosen laumasta. Kuka on pomo? Miten autan laumaa syntymään?

3/10 Miksi maastakäsittely? Mitä hyötyä siitä on arjessa tai ratsastuksessa?

4/10 Miksi maasta peruuttaminen on tärkeä taito?

5/10 Talutus on hevosen käsittelyn A ja O ja kaikki siitä välistä.

6/10 Hevonen tunkee oviaukoista, eikä pysy hoitotilanteissa paikallaan. Mikä on ensiapu?

7/10 Hevonen ei halua lähteä kanssani maastoon.

8/10 En halua ratsastaa tai ajaa, joten pystynkö järjestämään hevoselle riittävän liikunnan pelkästään maastakäsin? Olenko ylipäätään oikeutettu omistamaan hevosen, jos en sillä "tee mitään"?

Julkaisut löytyvät Hämeen Facebookista sekä SRL Hämeen nettisivulta

<https://www.ratsastus.fi/alueet/hame>

Tekstin käsittely: Sari Passaro.